Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 63. Braşov, Luni-Marţi, 19 (31) Martie 1896.

Amicĭ în tóte părţile.

Alaltăerĭ s'au început vacanţele parlamentare de Pascĭ pentru „părinţii patriei“ din capitala ungară. Foile unguresci fac repriviri asupra activităţii camerei în aceste trei lunĭ dintâiŭ ale anului şi find-că serbările mileniului sunt aşa de aprópe, firesce, că tóte se aduc în legătură cu ele.

N'a fost cu putinţă se se facă pace între partidele maghiare cel puţin pe timpul, cât va dura tămbălăul cel mare milenar. Dér ce importă, când Banffy cu toţĭ cei din tabĕra guvernului unguresc se pot încăldi şi desfăta la sórele păcii, ce domnesce pe tot continentul european şi care asigură serbărilor mileniului un succes atât de strălucit.

Ministrul de esterne austro-ungar a făcut pe voiă guvernului unguresc şi a învitat în numele lui pe representanţii tuturor statelor streine la serbările mileniului. Din incidentul acesta, unul din organele guvernamentale unguresci face surprindĕtórea descoperire, că pe întreg rotogolul pămêntului Ungaria nu are, decât amicĭ şi că nicăirĭ nu se pot zări inimicĭ ai ei.

Mare lucru! Noi credeam, că Ungurii vor fi mulţămiţĭ de-ocamdată cu faptul, că dela 1867, de când s'a plămădit dualismul şi prin el supremaţia ungurécă, monarchia habsburgică şi prin urmare şi Ungaria a trăit în pace şi nestingherită de nicĭ un duşman dinafară. Credeam, că nu vor pretinde mai mult, după ce o pace atât de îndelungată i-a favorisat aşa de mult şi a făcut posibile lucrurĭ, la carĭ înainte cu 30 de anĭ nicĭ ei înşi-şĭ n'au visat. Acum însĕ vedem, că multele norócе, de carĭ au avut parte în urma constelaţiunei pacinice dinafară, i-au îngâmfat, i-au îmbuibat şi i-au ametţit într'atâta, încât adĭ jur împrejur nicĭ nu mai vĕd, decât tot numai amicĭ, gata a aduce tributul de admiraţiune urmaşilor lui Arpad pentru isprăvile minunate, ce le-au făcut aicĭ pe pămêntul vechei Panonii.

Vre-o câţĭ-va „malcontenţĭ“, „spirite exaltate“, carĭ aţîţă „ura contra naţiunei maghiare“ între „cetăţenii de limbă nemaghiară“, nu vor turbura cercul de pace şi de amiciţiă, de care este încungiurată Ungaria de tóte părţile. De acéstă firmă credinţă sunt organele celor dela putere. Póte se fiă, dic ele, acei „agitatorĭ“ şi câte-va „cercurĭ restrinse“ dimprejurul lor în contra „naţiunei“, dér guvernele tóte îşĭ vor întórce feţele lor ridĕtóre şi prietenescĭ spre Ungaria şi statele esterne vor fi representate în mod oficial la serbarea mileniului, ridicând astfel strălucirea şi însĕmnătatea ei istorică.

Ceea ce este mai nostim, oficioşii ungurĭ găsesc, că chiar şi micele state balcanice, carĭ se închină Ţarului rusesc, sunt a se numĕra între amicii Ungariei, pentru-că nu iau nicĭ o posiţiă contrară faţă cu monarchia nóstră, pe câtă vreme acéstă trăesce în raporturĭ amicabile cu Rusia. Tóte dispar şi sunt uitate în faţa mileniului, şi pentru Ungaria nu rĕmâne, decât numai amiciţia şi bună-voinţa, de care se pretinde, că este îngrămădită de tóte părţile.

Şi în astfel de lumină presentă organele guvernului unguresc situaţiunea în ajunul mileniului. Par'că într'adevĕr aceştĭ ómenĭ n'ar trăi pe globul real, ci pe globul ideal unguresc al închipuirilor şi utopiilor lor estra-vagante.

Când din acéstă lume ideală se vor pomeni de-odată deşteptaţĭ în trista realitate la cel mai mic incident, ce ar puté sĕ turbure pacea de astădĭ, atuncĭ vor vedé toţĭ cei îngâmfaţĭ şi cei rĕsfĕtaţĭ, cum au lucrat ei de treidecĭ de anĭ incóce pentru ca sĕ-şĭ asigure şi în timp de pericul amiciţia, ce cred, că le suride din tóte părţile în vremurile acestea de pace şi de linişte internaţională.

Cuota.

Diarele din Budapesta aduc scirea, că comisiunea austriacă pentru stabilirea *cuotei* a hotărît, în principiu, ca la încheierea noului pact cuota sĕ fiă **48 : 52**, adecă pentru *Ungaria 48 percente*, pentru *Austria 52 percente*. Scirea acésta a publicat'o mai întâiŭ „*Pester Lloyd*“, după ea apoi tóte celelalte foi.

Organele oposiţiei unguresci se plâng amar contra acestei împărţirĭ „*nedrepte*“ a cuotei între cele două state dualistice, şi presentă lucrul, ca o straşnică derută a guvernului din Budapesta faţă cu cel din Viena, şi multe dintre ele dic, că acéstă atitudine a Austriacilor este o formală declarare de rĕsboiŭ contra intereselor Ungariei.

Autonomia bisericei naţionale sêrbescĭ.

Sub titlul acesta publică Dr. Nic. *Maximovicĭ*, advocat sêrb în Neoplanta, un articol în fóia ungurécă „*Hazánk*“, pe care pentru importanţa lui îl lăsăm sĕ urmeze aicĭ în traducere românéscă.

Budapesta, 27 Martie.

Legându-mĭ reflexiunile de conferenţa ţinută ierĭ în palatul ministrului-preşedinte, iau ca punct de vedere artic. de lege IX din 1868, care a garantat autonomia bisericei naţionale sêrbescĭ.

Art. de lege IX ne-a restrîns esclusiv la terenul bisericesc. Cu ocasia desbaterii lui s'a accentuat şi s'a pus în vedere compensaţiunea drepturilor politice, ca sĕ ne mulţămim cu esercitarea pe deplin a drepturilor de autonomiă referitóre la biserică, scólă, fondaţiunĭ şi stipendii.

După timpul, ce a urmat restabilirei constituţiunei, Sêrbii însufleţindu-se de libertate şi credĕnd, că libertatea constituţională este cea mai puternică garanţă a desvoltării lor culturale, au salutat art. IX, ca pe-o victorie. Cu timpul însĕ acésta s'a dovedit, ca o *mare rătăcire* şi în curênd a urmat *epoca desmetecirii.*

Puterea executivă într'atât a desbrăcat art. IX de caracterul sĕu fundamental, contra intenţiunei creatorului, încât pe motivul *reinterpretării*, legea acésta adĭ nicĭ nu servesce de garanţia autonomiei, ci ca isvor al amestecului de stat necompetent.

S'au întêmplat adecă astfel de *octroărĭ* cu ocasiunea sancţionării regulamentului de organisare a congresului, încât prin acésta punctul cardinal al autonomiei, scoţêndu-se din situaţia lui firescă, s'a pus afară de cercul autonomiei. Vătĕmătóre e mai ales clausula de sancţionare din regulamentul organisărei Congresului. Clausula acésta nu se referesce la casurile de *recursus ab abusu*, ci este adevĕratul abus al recursului *ab abusu*, ba mai mult — e o apelare dela drept la putere.

Dér pentru amestecul necompetent al statului mai servesc ca pretext şi alte împrejurărĭ. După absolutism, pe basa continuităţii de drept, au întrat în vigóre şi drepturile constituţionale. Aceste urmărĭ naturale ale libertăţii constituţionale au fost cuprinse şi în autonomia nóstră, dér nicĭ după art. IX, adus în spiritul constituţiunei nóstre, noi n'am fost puşĭ în libera esercitare a drepturilor nóstre de autonomiă; ba guvernul constituţional a susţinut instituţiunile impuse nouĕ în epoca absolutismului, a susţinut rescriptele şi ordinaţiunile, şi pe basa acestora a mers deja până acolo, încât trecênd pragul autonomiei, a pĕtruns în înşuşĭ cercul de drept esclusiv al bisericei. Acésta nu e libertate religionară, nu însémnă biserică liberă în stat, ci *stat în biserică*, care e negaţiunea orĭ-cărei libertăţĭ. Zadarnic căutăm titlu de drept spre acésta în legile statului ungar.

Acésta nu este decât Verwirkungsteorie, în urma cărei-a am ajuns până acolo, că metropolia română egală în drepturĭ cu cea a Sêrbilor, e neasĕmĕnat mai liberă şi mai independentă, decât cea sêrbéscă. Românii, când au păşit din legăturile sêrbescĭ, s'au liberat tot-odată şi din braţele absolutismului şi au dus cu ei numai drepturĭ şi avere, ér asupra nóstră a cădut moştenirea absolutismului.

Nu mĕ îndoesc, că aceste stărĭ controverse i-au bătut la ochĭ fostului ministru de culte conte Albin Csáky, când, sub pretextul alcătuirei unui regulament (statut) de organisare unitar, a intenţionat vindecarea rĕului, relisarea cărui regulament este cel mai bun corectiv, ba singura mo-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Statua dela Iaşĭ

a lui

Stefan cel Mare

(6) (Urmare).

Un mare ţĕran dela Dunăre.

In jurul statuii lui Stefan cel Mare, la Iaşĭ, se află un curent general atât de patriotic, încât nu e putere politică, nu e putere omenéscă sĕ-l oprescă nicĭ sĕ-i stingă focarul aflător în inima Românului. Póte că unii vor reuşi cât-va timp sĕ atenueze efectele acestui curent ager şi deşteptător — póte; dér nicĭ-odată nu se va puté obţiné, orĭ p'unde numai se vor găsi fraţĭ Românĭ, ca curentul sĕ înceteze. Nu. El se va concentra.

Se spune, că la inaugurarea statuii lui Frémiet, la 5/17 Iunie 1882, un discurs fù rostit în presenţa regelui Carol, în urma căruia discurs se iscă un incident diplomatic, ce fù o nouă încercare durerósă pentru sufletul acestei ţĕrĭ. *Era un toast pentru cei absenţĭ.* Se disese în acel toast, că Românii din ţéră, ca şi ceilalţĭ fraţĭ Românĭ, vedeau în Rege „nu pe Regele României, ci pe „Regele Românilor“. Oratorul vorbia ca particular şi adause, că mărgeanele preţióse ce lipsesc din Coróna lui Stefan cel Mare, s'ar puté pune la loc cu ajutorul Românilor absenţĭ. In faţa Regelui era *Patria întrégă*, ce se reflecta mândră în aspiraţiunea acésta. Austro-Ungaria se simţi însĕ atinsă de calificaţiunea de *Rege al Românilor*. Se busumflă şi în supĕrarea ei îşĭ arătă colţii, dând sĕ înţelégă României, că nu e de loc dispusă a-i ceda pe Românii din Bucovina, Transilvania şi Bănat. Explicărĭ oficiale urmară apoi, şi in fine se închise incidentul nu fără óre carĭ procedeurĭ jignitóre pentru sentimentele românescĭ. Dér cum era de eşit din impas? Mai pre sus de adevĕrul tradiţiilor, va apăra tot-déuna jugul exigenţelor politice. Vecinii României aflara că e deja destul pentru ţĕrişóra acésta neatârnarea de care se bucură, şi nu sunt dispuşĭ sĕ consimţă la emanciparea *României întregĭ.*

Tóte acestea nu împiedecă însĕ ca discursul dela banchetul de inaugurare a statuii lui Stefan cel Mare, sĕ nu fiă strigătul tuturor Românilor din Ţéră. Dér tocmai pentru motivul, că acesta e strigătul tuturor Românilor, străinii l'au înăduşit aşa de repede. Nu puteau sĕ 'l audă. 'I supăra. Cuvintele entusiaste şi îndrăsneţe însĕ ale discursului sunt înscrise cu litere marĭ pe fiă-care pétră din monumentul lui Stefan cel Mare. Ele se pot ceti în relief, în bas-relief, în orĭ-ce formă le va vré cine-va, încă şi pe pietrile drumurilor acestei ţĕrĭ. Nu e un singur ţĕran în tótă ţéra, orĭ cât ar fi sĕrac de spirit, care sĕ nu aplaudeze cu amêndouĕ mânile toastul dela banchetul din Iaşĭ, ce în fond nu e decât expresiunea în cuvinte ardente a fluidului electric, de care e încărcată atmosfera publică. Românii din Ţéră ar fi capabilĭ sĕ încalece de bucuriă pe norĭ, décă s'ar puté uni cu fraţii lor absenţĭ din Transilvania, Bănat, Bucovina etc. Dér sciu şi sĕ se resigneze. Nu de géba au fost atât timp în şcóla încercărilor interminabile. Dér, din causa jugului străin, ei îşĭ vor iubi fraţii lor absenţĭ, ca şi cum ar fi împreună cu dênşii. Gândul Românilor liberĭ va fi tot-déuna cu fraţii lor supuşĭ, vor vorbi de ei în întrunirile lor, căcĭ nimenĭ nu-i va puté împedeca d'a vorbi de ei, d'a se gândi la ei. Ei vĕd în situaţiunea fraţilor absenţĭ imaginea stării lor d'odinióră. Şi din când în când, Românii mei se întrunesc, fără sgomot, ca în diua când mĕ conduseră pe piaţa din Iaşĭ, spre a invoca gloria durerósă a Ţĕrii lor martiră înaintea statuii lui Stefan cel Mare, ca în faţa unei icóne sfinte.

Acésta e o evocaţiune epică a tot ce e speranţă, a tot ce e suvenire. Patria, în gura acestor ómenĭ atâtea secole lipsiţĭ de dreptul d'a se dice pămêntenĭ liberĭ, devine o ideiă generală a cărei amplóre întrece tot ce ne-am putea închipui, no-

dalitate pentru restabilirea păcii între biserică şi stat.

După aceste observărî generale e fórte uşor a afla modul deslegării cestiunei. El este: *convocarea Congresului.*

E timpul, ca sĕ lămurim şi acéstă cestiune. Inainte de timpul art. IX, convocarea congresului se făcea din cas în cas, pe basa unei concesiunî dela guvernul absolutistic, când scaunul metropoliei era vacant, séu când şi cum cereau împrejurările politice; convocarea aceluia însĕ totdéuna se presenta ca o graţiă, la care ajungeam numai după multe rugămintĭ.

Art. IX a vindecat aceste rele; în sensul acestei legĭ congresul nu se întrunesce din timp în timp, ci la un anumit period; convocarea lui nu este o concesiune prealabilă — ci o prealabilă anunţare; nu e graţiă, ci drept garantat de lege. *Ţinem la acest drept şi pretindem esecutarea rigurósă a legei.*

Aşa se vede însĕ, că în mânia *periodicităţii* declarată în lege şi a periodului de timp stabilit regulamentar la 3 anĭ, şi aḑĭ se validitéză pracsa vechiă: Étă un exemplu fórte palpabil al amintitei interpretărĭ. Wekerle a adus drept causă a neţinerii Congresului motivul, că n'avem cheltuelile necesare, şi că mai întâiu trebue sĕ se încasseze restanţele congreselor anteriόre. Insĕ acésta n'o putem recunósce de motiv legal, ci cel mult de „bunăvoinţă“ a fostului ministru de finanţe, de a regula şi afacerile nóstre financiare.

Fondurile şi stipendiile sunt *proprietatea nóstră*, dirigearea şi administrarea lor e *afacere curat internă* a autonomiei, şi Congresul, în virtutea dreptului sĕu de dispoşiţiune, póte sĕ ierte chiar cheltuelile restante şi póte acoperi cheltuelile curente din fondurĭ, tocmai aşa cum de fapt acopere tot din acele fondurĭ alte cheltuelĭ administrative.

De altmintrelea aceste cheltuelĭ restante sunt incassate în parte...

Concludând din acestea dorim, pe basa libertăţii religionare şi a principiului într'adevĕr măreţ al reciprocităţii, ca: şi biserica nóstră sĕ aibă tot aceleaşĭ drepturĭ în şirul confesiunilor recepte, cum au celelalte bisericĭ; ca sĕ se lase neatinse independenţa şi libertatea bisericei nóstre, învĕţăturile ei, constituţia, organismul şi instituţiunile ei; ca sĕ ia cătuşile, ce le-au pus pe biserica şi autonomia nóstră; legile, carĭ garantéză autonomia sĕ nu rĕmână litere mórte, ci sĕ se respecteze punctual; ca dreptul nostru de organisare şi activitate sĕ fiă independent şi ferit de orĭ-ce ingerinţă din partea puterii de stat; şi din potrivă, ca dreptul de supremă inspecţiune a statului, pe care nicĭ odată nu l'am negat, ci l'am recunoscut bucuros tot-déuna, — sĕ se validiteze în înţelesul lui de natură negativă şi în cadrele legilor; dorim deplina *libertate a cultului* şi adevĕratul *cult al libertăţii*, care corĕspunde mai bine caracterului şi misiunei statului ungar.

CRONICA POLITICĂ.

— 18 (30) Martie.

Călĕtoria împĕratului german **Wilhelm în Italia** se aduce în legătură cu **reînoirea triplei alianţe**. Acésta însĕ nu se scie chiar sigur, dér ceea-ce se susţine cu hotărire e, că împĕratul Wlhelm va accentua apropierea Germaniei de Rusia în cestiunea politicei din Asia, lucru, care nu e tocmai potrivit de a întări credinţa în durata lungă a triplei alianţe.

*

Cestiunea egipténă a secerat o jertfă dintre membrii actualului cabinet frances. Ministrul frances de esterne, **Berthelot şi-a dat dimisia**, în urma vehementelor atacurĭ, ce s'au făcut contra lui în camera din Paris. In urma acestei dimisii preşedintele Republicei a subscris alaltăierĭ un decret, prin care numesce la postul de esterne pe ministrul-preşedinte *Bourgeois.*

*

Ultimile scirĭ comunicate de agenţia telegrafică arată că **situaţia Italiei** s'a îmbunătăţit mult. Discutându-se în Senatul italian creditul pentru Africa, s'a afirmat de către guvern că Anglia a întrat în alianţă cu Italia. Mai mult, s'a spus că de aḑĭ înainte Italia a devenit legătura dintre Tripla alianţă şi Anglia.

Este fără îndoială acesta un eveniment important peste care nu se póte trece cu uşurinţă din causa consecinţelor seriόse pe care le póte avea în viitor. In urma înfrângereĭ dela Adua, negreşit situaţia triplei alianţe era serios compromisă. Aḑĭ lucrurile s'au îndreptat. Tripla alianţă a câştigat nóuă puterĭ şi ese din ultimele încurcăturĭ mai tare decât a fost mai nainte. Dér dacă Adua a fost fatală pentru Italia, ea a dat Angliei mijlocul sĕ-şĭ asigure situaţia în Egipt. Intrarea ei în tripla-alianţă îi garantéză rămânerea în Egipt.

*

O scire telegrafică din Petersburg spune, că principele *Lobanov* a avisat pe plenipotenţiarii rusescĭ din Belgrad, Sofia şi Cetinje, sĕ facă paşĭ pe lângă respectivele guverne, ca se pregătéscă un **program comun de reforme pentru Macedonia**, şi care sĕ fiă înaintat Sultanului spre întărire. — O altă scire telegrafică din Sofia ḑice, că călĕtoria regelui sêrbesc la Atena are scopurĭ ascunse. Regele Alexandru vré adecă, sĕ între la învoială cu Grecia asupra cestiunei macedonene. Acţiunea acésta îi supĕră mult pe Bulgarĭ.

Guvernul român şi mileniul. In şedinţa de Sâmbătă 16 Martie v. a Camerei române, deputatul *Ionel Grădişteanu* a adresat d-lui prim-ministru următórea întrebare:

1) décă este adevĕrat, că guvernul român tratéză cu cel unguresc pentru a fi representat oficial la Mileniu; 2) décă este adevĕrat, că ministrul lucrărilor publice va acorda reducerĭ pe căile ferate române cu ocasia serbărilor maghiare.

D. Sturdza, prim-ministru, nu ḑise absolut nimic.

D. *Ionel Grădişteanu* spune, că tăcerea d-lui prim-ministru îl silesce sĕ-'şĭ transforme întrebarea în interpelare.

„Epoca“ de Duminecă aduce scirea, că România va fi representată cu ocasia mileniului de un ministru la Pesta. „Mai întâiu“, ḑice, „se voise ca însuşĭ Majestatea Sa regele sĕ mérgă la Pesta; acésta ideie însĕ fù părăsită. Un ministru va fi trimes de guvernul nostru în capitala Ungariei“.

Scirea acésta adusă de „Epocă“ stă, credem, în legătură cu împărtăşirea foilor din Viena şi din Pesta, că ministrul nostru de esterne, contele *Goluchowski*, a invitat, la îndemnul guvernului unguresc, pe toţĭ representanţii puterilor străine din Viena, prin urmare şi pe ministrul plenipotenţiar român, de a lua parte la sĕrbările mileniului unguresc.

SCIRILE ḐILEI.

— 18 (30) Martie.

Diplomatĭ la mileniu. In numĕrul trecut am adus scirea, că ministrul comun de esterne, contele Goluchowski, a învitat, prin o circulară, guvernele şi diplomaţia din străinătate la sĕrbările milenare în Budapesta. Acum cetim în „Magyarórszag“, că toţĭ representanţii puterilor străine pe lângă curtea din Viena, toţĭ diplomaţii şi marii ambasadorĭ vor merge c'un tren expres la Peşta, ca sĕ represente acolo statele lor la mileniu. Nicĭ un domnitor însĕ nu va trimite representant special. „Escursiunea“ acésta vor face-o diplomaţii la sfîrşitul lui Aprilie.

—o—

Guvernul român şi mileniul. „Epoca“ din Bucurescĭ scrie: „Suntem informaţĭ, că direcţiunea C. F. R. a cedat stăruinţelor guvernului unguresc, şi cu începerea dela 1 Maiŭ st. n. *va libera bilete de ducere şi întórcere* cu un scăḑĕmânt de 30 la sută, pentru Mileniul unguresc.“

—o—

Faimosul Beksics a mai scos de sub tipar o nouă broşură despre *„Lăţirea rassei maghiare şi consolidarea nóstră naţională, cu deosebită consideraţiune la raporturile economiei de câmp şi la împopulare“*. Broşura acésta e un fel de întregire a aiurărilor lui Beksics despre „Cestiunea română şi lupta rasselor“, care a scos'o vara trecută. In noua sa broşură Sĕcuiul înrĕutăţit îşĭ dă silinţa a dovedi, că puterea de rĕspândire a rassei maghiare întrece neasĕmĕnat pe cea a naţionalităţilor. — A nimerit'o Beksics. Ungurii n'au decât sĕ se contopéscă în seminţia lui Israil, ca sĕ dovedéscă „adevĕrul“ de care vorbesce Beksics, şi apoi sĕ se espună la mileniu, ca cea mai puternică „rassă maghiară“.

—o—

D-l canonic I. M. Moldovan, membru al Academiei Române, a plecat cu trenul de Sâmbătă diminéţa din Bucurescĭ la Blaşiŭ. Ceilalţĭ membrii din Transilvania ai Academiei vor părăsi capitala Marţia viitóre.

—o—

Numai gura-i de ei. Mult svon au făcut foile „patriotice“ cu Congresul internaţional studenţesc, ce se ḑicea, că o sĕ-l arangeze studenţii maghiarĭ din Budapesta din incidentul mileniului. Dér ce sĕ veḑĭ? Tóte ḑiarele din capitala jidano-maghiară spun, că Congresul acesta nu se va puté ţine din causa lipsei de mijlóce. Guvernul unguresc n'are banĭ şi pentru astfel de comedii, ér pe cale socială fórte cu greu s'ar puté strînge banĭ. Aşa déră planul cu acest Congres a căḑut de-ocamdată în baltă.

—o—

„Advocat valah condamnat“. Sub acest titlu publică „Bud. Hirl.“ următórea telegramă din Timişóra: Comisiunea disciplinară a camerei advocaţiale din Timişóra a condamnat la 100 fl. amendă pe advocatul din Orşova Petru *Călciunariu*, care anul trecut a voit sĕ trécă pe cele două fiice ale agitatorului valah Vasilie Lucaciu (??) cu paşapόrte false peste graniţă, spre a lua parte la serbările arangiate în Turnu-Severin în onórea Valahilor condamnaţĭ. Subprocurorul Dr. Szász Iános, care ca acusator a propus suspendarea lui Călciunariu dela eserciarea advocaturei pe timp de trei lunĭ, a înaintat contra acestei sentinţe recurs la Curiă.

—o—

Principele şi principesa României vor pleca peste vre-o trei sĕptĕmânĭ la Coburg, spre a fi faţă la căsĕtoria prinţesei Alexandra, sora princesei Maria, cu prinţul de Hohenlohe. Apoi Alteţele Lor vor merge la Moscva pentru încoronarea Ţarului şi vor fi însoţite de d-nii general Vlădescu, colonel Roznovanu şi general Robescu.

—o—

Marina română. Ministrul român al lucrărilor publice a depus la Cameră un proiect de lege pentru înfiinţarea unui serviciu special de *navigaţiune maritimă*, ataşat pe lângă direcţiunea generală a căilor ferate române. Pentru acest serviciu ministrul lucrărilor publice a cerut un credit de 10,000,000 francĭ pentru cumpĕrarea vapórelor necesare exploatării serviciului de navigaţiune maritimă. Suma de 10,000,000 va fi procurată prin emisiune de rentă.

—o—

Monedă nouă în Rusia „Agenţia rusésca“ anunţă introducerea unei moneḑĭ nouĕ de aur, de o valóre metalică egală cu valórea actuală a hârtiei. Noua monedă de aur de 10 ruble va avé un curs nelimitat, pe când argintul nu se va primi decât până la 50 ruble. Imperialele şi demiimperialele vor fi în proporţie de: o rublă şi jumĕtate nouă egaléză cu o rublă veche. S'a bătut pentru 750.000.000 ruble în monedă nouă.

—o—

Numire. D-l Dr. *Sever Mureşianu,* a fost numit definitiv profesor de istoria artelor şi estetică la şcóla de belearte din Iaşĭ.

—o—

Invitare la Producţiunea şi petrecerea colegială arangiată de „Societatea sodalilor românĭ“ din Braşov. Producţiunea se va ţinea Lunĭ în 25 Martie st. v. 1896, a doua ḑi de Pascĭ, în sala Hotelului Central „Nr. 1“.

Programul producţiunei: 1. Musică. 2. „Marşul cântăreţilor“, de C. Porumbescu, esecutat de Corul Sodalilor. 3. Declamaţiune, de C. Voicu. 4. Musică. 5. „Uite mamă colo 'n sat“, horă de G. Dima, esecutată de Corul Sodalilor. 6. Declamaţiune, de C. Sibian. 7. Musică. 8. „Iorgu dela Sadagura“, comedie în 3 acte de V. Alecsandri. Persónele: Pitarul Enachi Damian G. Purcărea. Iorgu, nepotul lui, I. Furnică, Sulgerul Gângu, I. Ardelean. Comisul Agamemnon Kiufaloglu, V. Micu. Zoiţa, femea lui, d-şóra Al. Tocanie. Gahiţa Rosmarinovicĭ d-şóra Epif. Balea. Baron von Klaine Schwabe, V. Muscal. Iţig zaraf, N. Arsu. Un prieten, N. Loga. Iftimi, feciorul lui Damian, N. Ardelean. Musicanţĭ, şarlatanĭ, slujitorĭ, prietenĭ, sătenĭ, lăutarĭ.

Inceputul la 8 óre séra. După producţiune urméză dans. Comitetul societăţii sodalilor românĭ. Intrarea de persónă 80 cr. v. a. Bilete se pot căpĕta la d-l D. Eremias, la librăria Nicolae Ciurcu, la Casina română şi séra la cassă. NB. Ofertele marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor chita publice.

Din comitatul Albei inferióre.

Despre adunarea de primăvară a comitatului Albei de jos publică foile unguresci o telegramă din Aiud, în care se ḑice, că „au fost bătĕtóre la ochĭ vorbirile obiective ale membrilor de naţionalitate română“, „Unirea“ din Blaşiu publică asupra acestei adunărĭ următórea scurtă dare de sĕmă:

La 27 n. c. s'a ţinut adunarea de primăvară a comitatului Alba-inferióră. Interesul Românilor dovedit faţă de acéstă adunare a fost, ce e drept, mai mare ca altă-dată, dér nu aşa, cum s'ar fi aşteptat. Numĕrul celor presenţĭ s'a suit de abia la

---

Francesii, despre ea. Pămêntul se mişcă, ca şi cum ar fi purtat pe braţe; ér atmosfera e sguduită de cuvinte, ce au nervositatea magică a unui uragan, ce suflă de secole. Patria nu mai e o vorbă, séu vr'o închipuire óre-care. Ea evócă ideia unui edificiu construit în creerul Naţiunii şi încăpător de tot ce se înţelege idealicesce prin cuvintele de mai sus. O lumină intensă învĕlue totul, dela basă până la creştet. Lumina e cerésca, ea eclată, fără a-se rupe, în fâşii şi luminéză fără d'a se inflama. Inainte-ne e imaginea unui vis împlinit în faptă şi în cuvênt. Omenii şi Ţéra o simbolizéză, ca într'o apoteosă de feeriă, de supremă significaţiune a unei realităţĭ ideale, ce se numesce *Patriă.* Ea e ca şi un cântec, care ar fi cântul spaţiului, şi în care sufletul reflectă tot ce are mai bun, tot de ce e capabil spre a realisa acel ceva: complet, total absolut, ce e ideia pentru care omul îşĭ dă viaţa. Aceştĭ occidentalĭ ai Orientului sunt instrumente ale poesiei. De amorul lor pentru Ţéră, lirismul le pĕtrunde sufletul, ca vêntul harfele eoliene. Aurora unui pămênt, mai aprópe decât al nostru de sórele Rĕsăritului, comunică sufletelor lor poetice murmurul apelor şi echoul văilor spre a întona un himn în comun. Stefan cel Mare ilustră Moldova sa, apărându-o, în contra duşmanului, cu Siretul în frunte şi cu Carpaţii la spate. Patriotismul român, sciu sĕ glorifice strategia marelui soldat, exprimându-o în o poesiă plină de acţiune. Crésta Carpaţilor, apele limpeḑĭ ale afluenţilor Dunării, văile şi plaiurile ţĕrii, tóte acestea viéză, simt cântă şi plâng în inima Românilor; sufletul lor e sufletul acestei Ţĕrĭ, ce se scoborâ din Munţĭ şi se scaldă în rîurĭ vii. Dênşii 'şĭ iubesc Ţéra, ca p'o fiinţă în putere de viéţă. „Dâmboviţă, Dâmboviţă — cântă Românii de Sud — apă dulce, cine bea nu se mai duce“!

(Va urma.)

28. E regretabil faptul acesta cu atât mai mult, cu cât au lipsit chiar ómenî de aceia, carî trebuiau sĕ fiă de faţă. Relevăm din desbaterile adunării următórele: Dr. Ioan *Sâmpălean* şî-a esprimat dorinţa, sĕ se creeze un post de notar român la comitat, care sĕ ducă protocólele românesce. Dr. Isidor *Marcu* a atras atenţiunea asupra drumurilor comunale, carî sunt în o stare desperată. Dr. Augustin *Bunea*, luând spre sciinţă raportul vice-comitelui, a arĕtat, cum organele subalterne nu respectéză folosirea limbei române acolo, unde acésta o concede legea, şi a adus un cas concret, când adecă o scriptă a oficiului parochial gr. ort. din Trîmpoele a fost reieptată sub pretextul, că „fiind limba maghiară esclusiva limbă oficiósă, trebue tradusă în aceea". La vorbirea acésta n'a rĕspuns nimenî, sperăm însĕ, că respectivul pretor a observat, că cei din fruntea administraţiunii au aflat de ilegală purcederea lui. Dela desbaterea asupra şedinţei festive milenare Românii au absentat demonstrativ.

O rugăminte sinceră „Tribunei".

„Tribuna" în „Revista pressei" se îndeletnicesce în a resuma articulele de fond, séu *revistele*, cum s'ar dice la Bucurescî, ale diarelor române de dincóce de Carpaţî.

Intenţiunea n'ar fi rea, décă *forfecarii*, séu *resumătorii*, ar fi în stare sĕ dea în cincî rêndurî cuintesenţa unui articul, care în câte două şi trei colóne se légă în consecinţă logică de sus până jos, şi care mai lasă şi cetitorilor, ca sĕ cetéscă printre rêndurî conclusiunea scriitorului, pe care el n'a putut'o arăta, fără a-se certa cu juraţii din Clusiu.

Vĕdênd însĕ, că mai tóte resumatele de acest-fel în „Tribuna" sunt greşite, ca scriitor, mĕ dóre inima, sĕ vĕd o scriere a mea ciontită şi schimonosită.

Protestez în contra acestor-fel de resumate întroduse numai în *diarele de mahala din Bucurescî.*

Cel care vrea sĕ *reproducă* un articul, sĕ-l reproducă aşa precum este: *orî tot, orî nimic!* Căcî altfel deservesce diarul, din care spune că l'a resumat.

Vreţî dovedî? Poftiţî!

„Tribuna", în nr. 60 de Vinerî 15 (27) Martie 1896, dă două resumate din „Gazeta Transilvaniei" Nrii 58 şi 59 aşa că cu deosebire cel din urmă ni-a scârbit de tot cum a fost resumat.

Articulul „Gazetei" publicat cu titlul: „*Impăciuitorii Ungurilor*" e perfect falsificat de sus până jos, atât în litera, cât şi în cuprinsul lui.

Resumătorul „Tribunei" puţin inteligent, face o citaţiune din articulul menţionat, care ni-a uimit şi ni-a supĕrat, şi anume a falsificat acéstă citaţiune dicênd:

„*Tinerii românî Micheş "şi alţii frater-*„*nisau cu Ungurii în 1848 etc*"...

Ei bine, onorabile forfecar, apoi aşa sună textul „Gazetei"?... Gândesce-te bine, că nu e frumos a pune în sama altuia cuvinte, pe carî nu le-a dis, şi de aceea te rugăm cu tótă stima, ca de adî înainte sĕ binevoescî a ne slăbi cu dragostea de-a ne resuma articulele nóstre de fond într'un mod cu desevêrşire fals, ceea-ce ne dóre amar, fiind-că ne vedem munca nóstră zădărnicită şi batjocurită.

Décă nu vedî, domnule resumător, binevoesce a'ţî pune ochelarî la ochî spre a te convinge despre adevĕrul cuprins in aceste rêndurî. — *Am dis...*

Date statistice dela asentărî.

Fóia militară „*Reichswehr*" din Viena publică câte va date fórte instructive şi interesante în ceea ce privesce asentările în decursul celor dece anî din urmă (1884—1894). In aceştî 10 anî, numĕrul tinerilor obligaţî la asentare a fost mai mare în 1888, atingênd atuncî cifra de 881,636; în 1889 însĕ a fost mai mic ca tot-déuna (734.191). Numĕrul tinerilor obligaţî la miliţiă a scădut în decursul celor dece anî: în Fiume cu 8·2%, in Carintia cu 8%, în Dalmaţia cu 6%, în Tirol cu 4% şi în Bucovina cu 3%; în celelalte părţî ale Austriei însĕ, cum şi în Ungaria, acest numĕr a crescut.

E caracteristic, că deşi în 1888 a fost mai mare numĕrul tinerilor obligaţî la miliţiă, totuşî atuncî a fost mai mic numĕrul desertorilor, venindu-se numai 45 la 1000; din contră însĕ, în 1889, când a fost mai mic numĕrul tinerilor obligaţî la miliţiă, atuncî a fost mai mare numĕrul desertorilor, venindu se 86 la 1000.

Socotit după cercurile de recrutare, numĕrul desertorilor în 1894 se presentă astfel: In Ungvar au fost 438 desertorî, în Eperjes 416, în Fiume 314, în Caşovia 251, în Carei 246, în Triest 221, în Sibiiu 217, în Otociac 216, în Braşov 214. Cu alte cuvinte, cei mai mulţî desertorî dela miliţiă îi dă Ungvarul, unde *tot al doilea tinĕr diserteză dela miliţiă.* Aicî, ca şi în alte câteva localităţî, dintre carî însĕ nicî una în părţile locuite de Românî, numĕrul desertorilor cresce din an în an.

Dintre ceî presentaţî la asentare în 1894 au fost aflaţi apţî pentru serviciul militar: *tot dintre 1000 de inşî* **386 Românî**, 359 Croaţî, 340 Maghiarî, 285 Slovenî, 268 Slovacî, Polonî şi Cehî, 251 Rutenî, şi 244 Germanî.

Dintre cei asentaţî la miliţiă n'au âmblat la şcólă tot din 1000 de inşî, în Zara 713, în Lemberg 618, în Przmysl 613, în Sibiiu 415, în Timişóra 333, în Caşovia 295, în Agram 244, în Cracovia, în Graz, şi în Budapesta câte 119, în Viena şi Praga însĕ numai câte 1.

Voluntarî au fost în 1894: din Ungaria şi Transilvania 1665, din Boemia 971, din Austria 567, din Galiţia 482 etc.

Din datele fóiei oficiale militare resultă 1) Că *dintre tóte popórele monarchiei* **Românii dau relativ contingentul cel mai mare de militarî**; 2) Că cel mai mare contingent al desertorilor dela miliţiă îl dau *ţinuturile locuite de Neromânî*; 3) Că afirmările şoviniştilor ungurî, carî susţin în pressa lor, că Românii ar da relativ un contingent de militarî mai mic decât Maghiarii, sunt simple calumnii faţă de Românî şi laude absolut neîntemeiate faţă de Ungurî, carî în privinţa acésta *stau mult îndĕrĕtul Românilor.*

Convocare.

Conform § 29 din regulament, convocăm prin acésta la adunare generală ordinară pre toţî învĕţătorii din protopopiatele consistorului aradan din drépta Mureşului, precum şi pre toţî binevoitorii causelor nóstre şcolare.

Adunarea se va ţiné Joi şi eventual Vinerî după S. S. Pascî (9—10 Aprile n.) în sala cea mare a seminarului diecesan, dela 8—12 óre a. m. şi dela 3—6 óre d. a., cu următórea

Programă:

1) Joi diminéţa la 8 óre „asistare la chiămarea duchului sânt în biserica catedrală".

2) Constatarea membrilor presenţî şi dispoziţiunî faţă de cei absenţî.

3) Incassarea taxelor restante şi curente.

4) Esmiterea unei comisiunî sĕ invite la adunarea generală pre Il. S. domnul episcop diecesan *Ioan Meţian.*

5) „Cuvênt de deschidere" de preşedintele reuniunei Teodor *Ceontea* şi bineventarea ilustrului prelat.

6) „Imbunătăţirea stărei materialî a învĕţătorului", disertaţiune de Nicolau *Stef.*

7) „Raportul general al comitetului" despre activitatea sa în anul espirat şi predarea acestuia la o comisiune censurătóre.

8) „Despre societăţile de împrumut în genere şi despre o asociaţiune poporală în specie", disertaţiune de Solomon *Giurcone.*

9) „Raportul cassariatului şi al bibliotecarului" şi predarea acestora la o comisiune censurătóre.

10) „Scrierea şi cetirea în anul I", prelegere practică de Ioan *Micoroiu.*

11) „Pertractarea proiectului de statute" înaintat de către comitet.

12) Pertractarea specială a tuturor rapórtelor.

13) „Insemnătatea învĕţământului matematicei în şcóla poporală", disertaţiune de Damascen *Medrea.*

14) „Căderea corpurilor", prelegere practică de Iosif *Moldovan.*

15) Propunerî şi interpelărî.

16) Constituirea pe noul period de trei anî.

17) Alegerea unei comisiunî pentru autenticarea protocolului adunărei generale.

18) Incheerea prin preşedinte.

Arad, din şedinţa ordinară a comitetului, ţinută la 19/27 Februarie 1896.

Teodor Ceontea, m. p. preşedinte. **Nicolae Stefu**, m. p. secretar I.

Scirî telegrafice.

Paris, 30 Martie. Francia şi Rusia intenţionéză convocarea unei conferenţe internaţionale pentru evacuarea Egiptului.

Budapesta, 30 Martie. Zidarii socialiştî au voit ierî sĕ ţină o adunare, dér căpitanul poliţiei a oprit'o. In urma acésta s'a făcut un mare sgomot şi un lucrător socialist a fost deţinut. Mulţimea a voit sĕ-l libereze dinaintea teatrului poporal şi din acésta s'a iscat o formală luptă între poliţiştî şi lucrătorî. Demonstranţii au fost împrăşciaţî şi 4 dintre ei arestaţî.

Dare de sémă,

despre sumele incassate ca supra-solvirî cu ocasiunea petrecerei arangiate de tinerimea română din Oradea-mare la 16/28 Ian. 1896.

Ilustr. Sa: Ioan Meţian 10 fl; Dnii Dr. Flor. Duma 10 fl. Al. Czeglédy 10 fl. Petru Mihuţiu 6 fl. Al. Mocsonyi, Eugen Mocsonyi, Ios. Gáll, Ios. Goldiş, Ios. Vulcan, Toma Păcală, Familia Bărdoşi, Ios. Erdélyi, Dr. C. Papp, Aug. Beleş, Lazar Iernea, I. Clintoc, I. Sfurle câte 5 fl; Dr. At. Marienescu, Ios. Roman, Redact. „Vulturului", G. Crainic, I. Bibescu, Dr. Géza Désy, Al. Gavra, Pantelie Bugariu câte 3 fl.; Dem. Moga, Teod. Ciumpe, M. Balogh, I. Nath, P. Ionaşiu, Ilie Frenţiu, P. Bodea Ilarie Crişan, P. Grozda, I. Goia, Aug. Târdiu, D-na Ana Dogariu, Marcu Păşcuţiu, George Scita, G. Lungu, T. Andru, Ios. Diamandi, Fr. Szöllösy, I. Rocsin, Al. Gera câte 2 fl.; — Dr. I. Murĕşian, N. Porumb, Vas. Czibenszky jun, I. Teorean, I. Ciceronescu, Vas. Czibensky sen., Ios. Vlad, G. Papp, I. Budo, Ig. Kemény, Ig. Stern, Vas. Cristian, I. Gherlan, Mihai Popa, Dim. Balogh, Dr. Nic. Poynar, Eug. Markbreit, T. Bulcu, Nic. Fabian, Gavr. Dudulescu, P. Sêrbu câte 1 fl.; Sim. Filip 50 cr. De tot: 186 fl. 50 cr.

Din Colecta Nr. 1; colectante D-şórele *Mariora* şi *Lucreţia Zigre*: D-na Aloisa Kornstein 1 fl. Familia Echerolles 5 fl. N. N. 5 fl.— Zeley 2 fl. Ios. Papp 5 fl., Sam. Ciceronescu 2 fl., — D-şóra Gizella Kepes 2 fl., Dr. Fel. Bran 5 fl., G. Papp 2 fl., Nic. Zigre 5 fl.. D-na Barra 2 fl., Teod. Kövá y 10 fl., Ent. Şarkadi 5 fl., I. Papp 10 fl., De tot: 61 fl.

Colecta Nr. 2; colectantă D-şóra *Anetta Bohătel*: A. B., Dr. Vaida, A. Nemeş Podóba, A. Popp, V. Almăşian, Dr. Isac, D-na Elena Hosszu, Em. Papp, Dr. Marcu, Bobeşî câte 1 fl. Gav. Pop, L. Papp, I. Petran câte 50 cr. De tot: 12 fl. 50 cr.

Colecta Nr. 3 Colectantă; D-na *Gizela Popescu* n. *Zigre*: Dr. G. Popescu 2 fl Voic Hamsea 2 fl. D-na Gizella Cornelia Popescu 2 fl. Greg. Marienescu, Sever Bocu, I. Toma, Silviu Bichicean câte 1 fl. Total: 10 fl.

Colecta Nr. 4 colectantă D-şóra *Alesandrina Giulani*: Matilda Buczurka 1 fl. Teresia Horvat, Petru Popa, Ioan Giulani, N. N. Romulus Ille, Sofia Giulani, Marta şi Alesan- drina Giulani câte 50 cr. Ioan Papp 20 cr. Total: 4 fl. 70 cr.

(Va urma.)

Literatură.

Din **„Amicul Progresului Român"** a apărut *Nr. 7 şi 8* din al *III-lea* an, cu următorul sumar: Cronica; Agricultura; Economia vitelor; Aquicultura; Horticultura; Apicultura; Avicultura; Viticultura; Industriile naţionale; Chimia industrială; Medicina popolară; Ethologie; Morile Române; Diverse; La finele fie-cărui fascicul este adăugat un *Supliment literar* de 8 paginî în plus, ca parte recreativă, începênd cu o nuvelă şi urmând interesantul roman „*Copilul lăpădat*". După cum vedem „*Amicul Progresului Român*" este fóia cea mai completă; îndemnăm decî pe oo. cetitorî se céră numere de probă, ce se trimit contra unui timbru de 10 banî, pentru a-se încredinţa de valórea acestei publicaţiunî. Abonamentul anual simplu 15 lei — Admistraţia 141 Str. Ţĕranilor la Bucurescî.

*

Exiliul Românilor în Rusia şi testamentul lui Petru cel Mare, este titlul unui volum de 160 pag. scos la Bucurescî de d-l *I. G. Valentineanu.* Scrierea acésta de netăgăduit interes tractéză despre „mişcarea dela 9—11 Iuniu 1848"; — despre „guvernul dela 1848 şi emigranţii"; — cuprinde poesii politice, scrisorî din timpul rĕsboiului franco-german ş. a. Preţul unui esemplar 2 *francî.* Tot d-l I. G. *Valentineanu* a mai scos deja la 1890 un volum de 220 pagine cuprindênd **„Cugetări, Maxime, proverbe, Anecdate, cântări naţionale şi politice"** din tóte provinciile române. Preţul unui esemplar *2 lei.* Recomandăm publicului aceste publicaţii bine reuşite.

DIVERSE.

Cum a ajuns Schiller nobil? Schiller, marele poet german, în anul 1802 Noemvre 29 scrie într'o epistolă adresată lui G. Körner cum a ajuns el la titlul de nobil: „Principele de Weimar încă de mult voia sĕ mĕ surprindă cu ceva plăcut. In dilele aceste, Herder, voind sĕ cumpere averea de nobilitate, a petiţionat după titlul de nobil; principele însĕ, luând în considerare împrejurarea, că Herder a fost tot-déuna cel mai mare democrat, i-a denegat cererea şi a decis ca se-mî dea mie nobilitatea. Eu însĕ, din lucrul acela nu făceam mult, dér femeia mea era de nascere nobilă şi prin urmare şi băeţii mei încă aveau ceva drepturî. Acésta mie mi-e destul, şi mai ales pentru aceea, că vĕd, că familia mea se bucură fórte tare de titlul acesta neînsemnat."

S'a pustiit „arborele Obrenovicilor". Pe hotarul comunei Tacova, în Serbia, sta un stejar de mai multe sute de anî, pe care Sêrbii, de câte orî îl vedeau, totdéuna le salta inima pentru patriă. De sub acest stejar a proclamat Miloş Obrenovicî în anul 1815 revoluţia; acî a organisat şi de aci a condus Obrenovicî pe Sêrbî în lupta învingĕtóre asupra Turcilor, al cărui finit a fost, că Turcia a încheiat pace cu Sêrbii şi pe Miloş Obrenovicî, după-ce Karagheorghevicî s'a refugiat din Serbia, l'a recunoscut ca pe cel dintâiu principe al Sêrbilor. In memoria rĕscólei dela Tacova Milan a făcut un ord numit „ordul Tacova". Istoricul arbore de mai mulţî anî a început a-se usca şi acum — după cum se anunţă — stejarul s'a uscat cu totul. Comuna Tacova a făcut cunoscut despre acésta guvernului sêrbesc, ér guvernul regelui Alexandru, care a ordonat sĕ taie stejarul şi sĕ-l transporte în atelierul din Cragueváţ, ca acolo sĕ construéscă din el pentru scupştina sêrbéscă o masă pompósă, dinaintea căreia regele va ţiné mesagiul de tron. Poporul superstiţios sêrb ţine de semn rĕu uscarea stejarului şi printre popor se aude vorbind, că cu regele Alexandru se va stinge şi familia Obrenovicî.

Urmaşul lui Dsingiskan. In St. Petersburg trăesce un urmaş al lui Dsingiskan, marele cuceritor mongol. Urmaşul puternicului kan este comandantul unui corp de cavaleriă ruséscă; numele lui este Kan Gasi-Walihau.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Martie 1896.

Renta ung. de aur 4%	121.85
Renta de corone ung. 4% . . .	98.85
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . .	123.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% .	101.25
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	96.60
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	96.50
Renta de hârtie austr.	100 60
Renta de argint austr.	100.90
Renta de aur austr.	122.50
Losurĭ din 860	147.50
Acțiĭ de ale Băncei austro-ungară.	989 —
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit.	413.—
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit.	376.25
Imprum. ung. cu premiĭ . . .	160.—
Losurĭ pentru reg. Tiseĭ și Segedin.	124.50
Napoleondorĭ	9.56
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.87½
London vista	120.60
Paris vista	47.77½
Rente de corone austr. 4% . .	101.05
Note italiene.	43 70

Cursul pieței Brașov.

Din 29 Martie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.50	Vénd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.45	Vénd.	9.50
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.54	Vénd.	9.56
Galbenĭ	Cump.	5.65	Vénd.	5.70
Ruble rusescĭ	Cump.	1.27	Vénd.	1.28
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vénd.	59.05
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vénd.	10.90
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vénd.	101.75

Anunciurĭ

(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. În casul publicărĭi unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.

Admi.istr. „Gazeta Trans".

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căiĭ ferate de stat r. u. valabil din 1 Octombre 1895.

Budapesta — Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren de persón.	Trenŭ mixtŭ	Tren accel.	Tren accel.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05		8 05	2 15	pl. Viena . . sos.	1.55		1 55	7.20	6.25
8.30	2 15		5.45	9.15	Budapesta	7.—		7.25	1.50	8.10
11.21	4 16	5.10	9 02	11.12	Szolnok	3.27		5.23	11.44	4.43
1.33	5.48	8.00	11 33	12.48	P. Ladány	1.19		3.46	10.03	2.17
3 42	7.08		1 48	2.12	sos. Oradea-mare pl.	11.04		2 26	8.43	11.32
3.58	7.15		2.06	2.20	pl. Oradea-mare sos.	10.44		2.19	8.38	11.17
4 38	7.43		3.03	2.50	Mező Telegd	10.07		1 52	8.11	10.42
5 20	8.18		3.45	3 26	Rév	9.30		1.26	7.46	10.08
5.43			4.06		Bratca	9.10				9.50
6.32	9 07	2.52	4.53	4 17	Ciucia	8.32		12.47	7.08	9.19
7.16	9.37	3.51	5.32	4.50	B-Huiedin	7.54		12.17	6.39	8.37
8 07		5.05	6.24		Ghârbău	6.54				7.37
8 34	10 37	6.14	6 59	5 55	sos. Clușiu pl.	6.13		11.01	5.23	7.—
8.49		11.10	Tr. mix. 8 40	6.11	pl. Clușiu sos.		5.45	10 45	Tr. mixt 4.48	6.45
9.06		11.32	9.08	6.27	Apahida		5.18		4.23	6.27
10.12		12 50	10 40	7.27	Ghiriș		3.53	9.23	3.—	5.21
10.42		1 25	11.25	7.50	Cucerdea		3.06	8.49	2.20	4.47
11.01		1 43	11 54		Uioara		2.48		2.—	4.31
11 09		1.52	12.04		Vințul de sus		2.40		1.51	4.24
11.31		2.18	12.34	8.17	Aiud		2.11	8 23	1.23	4.03
11.48		2.40	1.—	8 33	sos. Teiuș pl.		1.45	8.06	12.54	3.42
12.25			1.40	8.38	pl. Teiuș sos.		1.10	7.59		2.49
12.52			2.17		Creciunel		12.39			2.24
1.06			2.35	9 09	Blașiu		12.24	7 30		2.10
1.37			3.14		Micăsasa		11.48			1.38
1.52			3.34	9.42	sos. Copșa-mică pl.		11.29	6 56		1.18
2.13			3.49	9.44	pl. Copșa-mică sos.		11.14	6 54		1.01
2.32			4.11	9.59	Mediaș		10.55	6.41		12.46
3 04			4.48	10 22	Elisabetopol		10.21	6 20		12.16
3.40			5 27	10.51	Sighișóra		9.42	5 53		11.39
4.03			6 10	11.12	Hașfalău		9.12	5 32		11.17
5 34			7.50	12.26	Homorod	Numa vinerea comunică.	7.45	4 27		10.02
6 12			8 30	12.58	Agoștonfalva		7.02	3.53		9.22
6.41			9.03	1 15	Apața		6.36	3.37		8.57
7.16	Tren de person	Tren mixt	9.38	1.34	Feldióra		5.58	3 16	Tren de persón.	8.23
8.—			10.25	2.09	sos. Brașov pl.		5.08	2.45		7.43
	3.55	11 —		2 19	pl. Brașov sos.	7.01	5.20	2.18	9.08	
	4 40	12.26		3.01	Timiș	6.—	4.14	1 42	8 28	
	5.10	1 11		3 31	Predeal	5.11	3.32	1.12	8.01	
	12.00	8 30		9.30	sos. Bucuresci . . pl.		9.15	8.35	3.15	

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón		Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl. Cucerdea . . sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40	Ludoșŭ . .	7.03	1.58	7.43	12.32
4 07	9.37	4.37	10.23	C.pău . . .	6.24	1.19	6.55	11.43
5 07	10.27	5.26	11.11	sos. Oșorheiu pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl. Oșorheiu sos.		9.20	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos. Regh.-săs. . pl.		7.49	3.25	8:25

Ghirișŭ — Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.21	Ghiriș . . .	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4.20	10.41	Turda . . .	4.50	10.10	3.10	8.52

Copșa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgărașŭ

trenŭ de persón.	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	Tren mixt	trenŭ de persón.	trenŭ de persón.
2.20	4 45	11.34	7.10	pl. Copșa mică . sos.	9.34	3.39	6.20	12.35
3.57	6 35	1.03	8.50	Ocna . .	8.11	2 01	5.12	11.01
4.19	7.01	1.25	9.15	sos. Sibiiu pl.	7.44	1 31	4 49	10.30
4 36	În tóta		1.46	pl. Sibiiu sos.	7.28	În tóta		8 33
6.16	Marța și		3.31	Avrig . .	6.02	Marța și		6.54
8.42	Vinerea		6.08	sos. Făgăraș . . pl.	3.28	Vinerea		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.28	Simeria . .	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna . .	4.34	10.05	2.54	8.14
7.18	12 20	5.23	11.12	Hunedóra . .	4.10	9.38	2.30	7.45

Brașov — Zérnești

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55		Brașov . .		7.36	1.29
10 28	6.36		Zérnești . .		6.06	12.05

Mureș-Ludoș — Bistrița

Numai Luni a comunică.						Numai Vinerea circulă
4.—	9.10	4.20	Mureș-Ludoș . .	6.46	7.21	
5 09	10.28	5.35	Zau . .	5.49	6.24	
6 48	12 41	N. Marța a camuni ă	Tagu-Budatelică . .	Circulă nu-n al Marța	4.50	9.40
7 38	1.54		St. Mihaiu de câmpie		3 44	8.46
8 33	3.02		Lecința . .		2.48	7 43
9 07	3 41		Ș.-Măghiăruș . .		2.01	6 52
9.59	4 55		Bistrița . .		1.16	5.55

Arad — Timișóra

6.20	11.30	5.—	Aradu . .	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga . .	9.42	2.40	10.11
8.01	2.06	7.39	Timișóra . .	8.20	1.12	8.15
1.26	7 38	12.33	Segedin . .	5 —		5.59

Sibiiu — Cisnădie.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	1.36	pl. Sibiiu . sos.	7.10	9 20
5.43	1.49	„ Selenberk „	6.57	9 07
6.06	2.12	„ Cisnădie pl.	6 36	8.46

Sighișóra — Odorheiu-săcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3 22	11.08	Sighișóra . .	9.51	5.32
4 14	11.48	Hașfaleu . .	9.02	4.54
6 20	1.59	Odorheiu-săcuesc.	7.15	3.—

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.